

Світлана Грунник

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З МАТЕМАТИКИ

Закон України «Повна загальна середня освіта» визначає формувальне оцінювання як один із основних видів оцінювання.

Формувальне оцінювання – це інтерактивне оцінювання прогресу учнів, яке дозволяє вчителям визначити потреби здобувачів освіти та відповідно адаптувати навчальний процес [2].

Значення терміну «оцінювання» не обмежується лише виставленням оцінок. Між учнями, вчителями та батьками має бути послідовна та змістовна взаємодія щодо результатів навчання учнів, яка базується на чітких цілях та критеріях. Деякі методи формувального оцінювання вже давно використовуються вчителями математики, наприклад, диференційовані завдання, які фокусуються на навчальних потребах і здібностях учнів, математичні диктанти з використанням ключів, наданих вчителем, а також методи самооцінювання та взаємооцінювання для коротких періодів самостійного навчання.

Однак формувальне оцінювання не зводиться до використання конкретних методів чи інструментів. Формувальне оцінювання має бути послідовним, його не можна проводити на регулярній основі, воно має бути інтегроване в повсякденне шкільне життя, а учні завжди мають бути активно залучені до процесу формувального оцінювання [1].

Для того, щоб формувальне оцінювання було ефективним, учителі повинні враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів, зокрема особливості мислення, уваги та пам'яті, які є важливими у вивченні математики. Одним з основних напрямків викладання математики у 5 класі є розвиток загальних навчальних навичок, або вміння вчитися. Учні цього віку потребують практичної самостійної діяльності, розвивають потребу в самодисципліні та спілкуванні з однолітками. Тому під час вивчення теоретичного матеріалу та розв'язування задач доречною є робота в групах і парах.

Правильно організоване формувальне оцінювання має сприяти підвищенню мотивації до навчання. Мотивація визначає навчальну діяльність учнів, включаючи процеси сприйняття, мислення, уяви та пам'яті.

Оцінювання однолітками активізує навчальну діяльність, сприяє розвитку критичного мислення, виховує адекватне ставлення до зауважень і рекомендацій, підвищує комунікабельність учнів і відчуття власної значущості в колективі. Взаємооцінювання між однокласниками можна проводити в усній або письмовій формі, в парах або в групах [2].

На уроках математики можуть бути ефективними такі інструменти, як «взаємоперевірка». Після того, як учні виконали математичну письмову роботу з теми «Додавання і віднімання десяткових дробів», вчитель

висвітлює відповіді на слайді, пропонує парам учнів обмінятися зошитами, перевірити виконану роботу за заданим ключем і разом обговорити сильні та слабкі сторони роботи один одного. Інструментами формувального оцінювання на уроках математики, окрім традиційних, таких як математичні диктанти, контрольні роботи та самостійні роботи, мають бути інноваційні - проекти та портфоліо.

Проектна діяльність передбачає використання позакласних джерел та презентації в класі. Проекти можуть виконуватися в парах або групах, після чого слід проаналізувати адекватність розподілу обов'язків та індивідуальний внесок кожного учасника проекту.

Портфоліо – це вибрані учнем роботи, які ілюструють його досягнення та прогрес у навчанні. Портфоліо, як правило, має включати особисті роздуми учня, які пояснюють, чому було обрано ту чи іншу роботу і як вона демонструє досягнення навчальних цілей [3].

Таким чином, формувальне оцінювання характеризується специфічними методологічними особливостями та відповідним вибором відповідних інструментів оцінювання. На додаток до традиційних методів оцінювання, таких як усне опитування, письмові математичні роботи, письмові іспити та короткі самостійні завдання, акцент на уроках математики слід робити на розвитку в учнів навичок самооцінювання для більш ефективного досягнення цілей навчання математики.

Список використаних джерел

1. Формувальне оцінювання в НУШ (математична галузь). *Освітній проект «На Урок» для вчителів*. URL: <http://naurok.com.ua/formuvalne-otsiniuvannya-v-nush-matematichna-galuz-337598.html> (дата звернення: 15.03.2024).
2. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів в НУШ. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-formuvalne-otsiniuvannia-navchalnykh-dosiahnen-uchniv-u-nush-678146.html> (дата звернення: 15.03.2024).
3. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-formuvalne-otsiniuvannia-navchalnykh-dosiahnen-uchniv-796521.html> (дата звернення: 15.03.2024).

Олександра Гульчук

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасна ситуація в Україні характеризується стрімкими та хаотичними соціально-економічними змінами, основною ознакою яких є самознищення та деградація на всіх рівнях суспільного організму, відсутність